

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-01884-011
Otsuse kuupäev	22. apr 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Mihkel Kivisalu
Tarbija	
Kaupleja	Autokiirabi OÜ, 12525943
Tarbija nõue	Hinna alandamine.
Asja läbivaatamise aeg	16. apr 2022

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija avaldus rahuldamata.

Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohusse.

Asjaolud:

Tarbija tellis 27.01.2022.a kauplejalt enda autole Toyota Auris töid maksumusega 72,01 eurot (Arve-saateleht nr. 102414). Kaupleja ei leidnud diagnostika käigus helisignaali vea põhjust ja tarbija ei ole valmis selle teenuse eest tasuma.

Tarbijaavalduse kohaselt käis tarbija autoga ülevaatusel, kus tuvastati rida puuduseid (k.a. helisignaali parandus) ja nende kõrvaldamiseks pöördus ta 17.01.2022.a kaupleja poole ja remondiajaks lepiti kokku 27.01.2022 a. Sama päeva õhtul kirjutati tarbijale, et helisignaalseadme viga ei tuvastatud ja võib-olla ei suudeta seda üldse teha. Kuna helisignaalseadme veale jälile ei saadud, siis öeldi tarbijale, et selle töö eest raha ei võeta (kui tarbija autole 28.01.2022 järgi läks), kuid kuna probleemiga pidi veel väidetavalt tegeletama, siis palus tarbija selle enda sõnul siiski arvele panna. Hiljem siiski selgus, et pooled vea otsimise osas kokkulepet ei saavutanud, mistõttu asus tarbija seisukohale, et arvel olev viies rida ei kuulu tema poolt maksmisele, sest kaupleja soovitas tal pöörduda Toyota esindusse. Selles osas peeti samuti kirjavahetust, kuid kokkuleppele ei jõutud (tarbija viimane kiri 02.02.2022, milles ta soovib osalist arve tagasimakset). Tarbija on seisukohal, et töö ei andnud tulemust, mistõttu ei näe ta põhjust selle eest maksmiseks ja soovib 33,33 euro tagastamist. Tarbija tasus arvest 32,02 eurot. Peale kaupleja vastuse edastamist tarbijavaidluse menetluse käigus, täiendas tarbija, et kaupleja pakkumisega ta ei nõustu. Kaupleja poolt teostatud diagnostika tulemust ei andnud, mistõttu pole tasu küsimine õigustatud. Kaupleja poolt antud info oli umbmäärane (viga kas elektrijuhtmestik, reeles või roolilindis), samuti ei vasta tõele kaupleja väide, et ta ootas tarbijat signaali remontimiseks tagasi. Kaupleja keeldus autoga edasi tegelemast, kuid väljastas siiski arve.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja selgitab oma vastuses, et tarbija pöördus nende poole auto helisignaali probleemiga ja 27.01.2022.a tööde käigus tuvastati, et helisignaali kaitse on terve ja helisignaali ise töötab. Lisaks testiti signaali ka diagnostikaseadmega, mis viga ei tuvastanud, samas auto roolil asuv helisignaali lüliti ei töötanud. Kaupleja sõnul vajas vea tuvastamine lisatöid (emaldada

esistange, kontrollida helisignaali edasist elektriahelat), mida tarbija ka nõudis ja 28.01.2022.a kaupleja autoga ka tund aega tegeles, kuid selle ajaga vea tuvastamiseni ei jõudnud. Kaupleja selgituste järgi andsid nad tarbijale teada, et juhul, kui elektriahel osutub terveks, siis võib probleemi põhjuseks olla roolialune liuglüliti (roolilint, orienteeruv maksumus 600 eurot). Tarbija lahkus ilma arvet tasumata ja kaupleja arvas enda sõnul, et tarbija lepib kokku hilisema remondiaja, kuid seda ei juhtunud. Kaupleja on seisukohal, et ka diagnostika on töö ja arve tuleks tasuda, sest tööd on tehtud, kuid kaupleja on nõus arve kogusummast tegema 10% allahindlust.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Menetluses kogutud tõendite ja ütluste põhjal leiab komisjon, et tarbija avaldus ei kuulu rahuldamisele.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Leping sõlmitakse VÕS § 8 lg 1 ja § 9 järgi vastastikuste tahteavalduste vahetamise teel (vt RKTko nr 3-2-1-25-08, p 13). Kui üks pool väljendab tahet saada teenust (antud juhul autoparanduse ja diagnostika teenust) ning väljendab tahet maksta tasu ja teine pool on nõus osutama teenust, on pooled sõlminud lepingu VÕS § 9 lg 1 järgi (poolte õigussuhe on kvalifitseeritav töövõtulepinguna). Riigikohus on lahendis nr 3-2-1-109-11 märkinud, et lepingu jõustumiseks on olulised poolte vastastikused samasisulised tahteavaldused ja leping on sõlmitud siis, kui pooled on saavutanud kokkuleppe. Lepingu võib lugeda sõlmituks nii otseste tahteavalduste vahetamise teel kui ka kaudsete tahteavaldustega. Seejuures peab poolte tahe olema äratuntavalt väljendatud. Riigikohus on täiendavalt lahendis nr 3-2-1-101-11 leidnud, et tahteavaldus muutub kehtivaks ja siduvaks juhul, kui teine pool mingil viisil selle tahteavaldusega nõustub. VÕS § 20 lg 1 lubab nõustumust (aktsepti) lepingu sõlmimiseks väljendada mh ka teoga. Lepingut võib VÕS § 13 lg 1 järgi muuta poolte kokkuleppel. Kokkuleppel lepingu muutmiseks on seega vaja sellekohaseid tahteavaldusi, mida TsÜS § 68 lg 3 järgi väljendada ka tegudega. Teoga tahteavalduse tegemise kohta vt nt ka 17. detsembril 2009 tsiviilasjas nr 3-2-1-144-09 tehtud otsuse p 11).

Pooled sõlmsid kokkuleppe autoparanduseks ja diagnostikaks (ehk vigade tuvastamine) ning asjas esitatud materjalidest nähtub, et tarbija võttis kaupleja poolt osutatud teenuse vastu. Poolte vahel on sisuliselt vaidlus selle üle, mis oli teenuse osutamise sisu ja kas teenuseid osutati nõuetekohaselt.

Töövõtulepinguga kohustub võlaõigusseaduse (VÕS) § 635 lg 1 järgi töövõtja valmistama või muutma asja või saavutama teenuse osutamisega muu kokkulepitud tulemuse (töö), tellija kohustub maksma selle eest tasu. Tarbijatöövõtuleping on oma majandus- või kutsetegevuses tegutseva töövõtja ja tarbijast tellija vaheline töövõtuleping, mille esemeks on teenuse osutamine tarbija vallasasja suhtes, samuti tarbijale vallasasja valmistamine või tootmine (VÕS § 635 lg 4). Seega on tarbijatöövõtuleping poolte vahel sõlmitud tarbijatöövõtt, mille sisuks oli autoparandus ning vigade tuvastamine (diagnostika). Asjas esitatud materjalide kohaselt nähtub, et poolte vahel tekkis vaidlus, kuivõrd kaupleja tehtud diagnostika autole ei tuvastanud vigasid, kuigi auto roolilt nähtus heliseadme viga. Diagnostika tuvastas, et viga ei ole Helisignaali pasunas ega kaitsmes ning lõpptulemusena kaupleja esitas, et viga võib esineda viga elektriijuhtmestikus, relees, või roolilindis.

Tarbija keeldus eeltoodud diagnostika osas arvet tasumast, kuna diagnostika viga ei

tuvastanud ning autol jäi viga üles. Samas nähtub, et kaupleja selgitas, et edasine vea tuvastamine nõuab rohkem aega ning vajab süvatöid (auto lahti võtmist). Pooled kokkuleppele ei jõudnud.

Kui tellija (tarbija) väidab, et asi on puudustega, mis ei võimalda asja nõuetekohaselt kasutada, peab ta seda TsMS § 230 lg 1 järgi tõendama. VÕS § 635 lg 1 kohaselt kohustub töövõtja töövõtulepinguga saavutama kokkulepitud tulemuse. See kohustus on töövõtja põhikohustus. VÕS § 641 lg 1 kohaselt peavad töö ja töö juurde kuuluvad dokumendid vastama lepingutingimustele. Sama paragrahvi teine lõige sätestab loetelu tingimustest, mille esinemisel ei vasta töö lepingutingimustele. Muu hulgas ei vasta VÕS § 641 lg 2 p 1 kohaselt töö lepingutingimustele, kui töö ei ole kokkulepitud omadusi. Töövõtulepingu olemusest tulenevalt on töövõtjal lisaks kohustus informeerida tellijat tehtud tööga kaasneva võivatest riskidest. Töövõtja peab tellijat eelkõige informeerima sellest, kas kokkuleppe kohaselt tehtud töö vastab selle ettenähtud eesmärgile ning tellija vajadustele. Asjas esitatud materjalidest nähtub, et kaupleja käitus vastavalt lepingule. Teiseks nähtub, et kaupleja osutas üksnes tehtud tööde osas arve ehk autoparanduse ning tehtud diagnostika osas. Diagnostika tuvastas, et autopasun ning kaitsmed on korras. Teisi vigu diagnostika seade ei tuvastanud. Kaupleja pakkus, et edasine vea tuvastamine nõuab täiendavat uurimist. Samas nähtub arvelt, et kaupleja on üksnes esitanud arve tehtud töö eest. Diagnostika viidi läbi. Osutatud tööde osas võib tulemus olla ka selline, et vigasid ei tuvastata, kuid komisjoni hinnangul ei tähenda see seda, et teenust ei oleks nõuetekohaselt osutatud. Autoparandamise osas on sageli juhtumeid, kus vea tuvastamine on vajalik viia läbi erinevate seadmete ja vahenditega. Kuna tarbija jättis ka teenuse osutamise pooleli (lahkus ning edasist teenust ei soovinud), siis jäi edasine teenuse osutamine pooleli. Kaupleja esitas töö üksnes tehtud töö eest ja diagnostikat osutati vastavate seadmetega. Komisjon märgib veelkord, et ka vea mitte tuvastamine on käesoleval juhul kvalifitseeritav osutatud teenusena. Teenust siiski osutati arvel esitatud ulatuses.

Riigikohus on lahendis nr 3-2-1-59-14 märkinud, et töö vastavust lepingutingimustele tuleb hinnata VÕS § 641 lg 2 järgi. Kui pooled ei ole selgelt kokku leppinud töö omadustes, tuleb lähtuda VÕS § 641 lg 2 p-st 2, mille kohaselt töö ei vasta lepingutingimustele, kui see ei sobi otstarbeks, milleks tellija seda vajab ja mida töövõtja lepingu sõlmimise ajal teadis või pidi teadma, kui tellija võis mõistlikult tugineda töövõtja erialastele oskustele või teadmistele, muul juhul aga otstarbeks, milleks seda liiki tööd tavaliselt kasutatakse. Arvestada tuleb ka VÕS § 77 lg-ga 1, mille kohaselt tuleb kohustus täita lepingule või seadusele vastava kvaliteediga, selle puudumisel aga vähemalt keskmise kvaliteediga. (p 15). Pooled leppisid kokku autoparanduses ning diagnostikas. Autot parandati ning diagnostika viidi läbi, kuid viga ei tuvastatud. Edasisest uurimisest tarbija keeldus. Samas nähtub, et arvel esitatud teenuste osas kaupleja teenuseid osutas ning selles osas kuulub arve tasumisele.

Kokkulepitud tasu maksmisest saab tellija keelduda üksnes juhul, kui tal on rahaline nõue töövõtja vastu kahju hüvitamiseks VÕS § 115 lg 1 järgi või kulutuste hüvitamiseks VÕS § 646 lg 5 järgi ulatuses, milles tellija tasaarvestab selle tasunõudega. Lisaks võib tellija keelduda tasu maksmisest, kui ta alandab puudustele tuginedes lepingujärgset hinda VÕS § 112 lg 1 alusel, hinna alandamise võrra. Samuti vabaneb tellija tasu maksmise kohustusest VÕS § 116 lg 1 alusel lepingust taganedes (vt nt Riigikohtu 28. oktoobri 2008. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-80-08, p 32). (p 22)

Riigikohus on lahendis nr 3-2-1-32-12 märkinud, et tellija võib lepingutingimustele mittevastava töö üleandmise korral vähendada selle eest töövõtjale makstavat tasu (nõue VÕS § 112 lg 3 alusel ülemäära makstu tagastamiseks). Kuna praegusel juhul ei ole tõendatud, et hinna alandamise ega teenuse mitte nõuetekohane osutamine, siis avaldus rahuldamisele ei kuulu.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Mihkel Kivisalu
/allkirjastatud digitaalselt/